ISTORIE CONTEMPORANĂ

Sistemul medico-sanitar în Basarabia interbelică: studiu de documentare în arhiva de Stat Ismail, Ucraina

Alexandru GHEȚAN

Studierea subiectului „Sistemul medico-sanitar din Basarabia interbelică" are câteva izvoare de documentare primare, însumând surse arhivistice disponibile în arhivele din Republica Moldova, România și Ucraina. Arealul geografic extins al surselor de documentare este condiționată de faptul că România interbelică îngloba Basarabia, astfel, în arhivele de la București (şi nu numai) se găsesc documente destinate acestei provincii. Republica Moldova poziționată geografic pe teritoriul fostei provincii româneşti Basarabia, deține în arhivele sale, în special în Arhiva Națională a Republicii Moldova fonduri însemnate pentru cercetarea doctorală.

Conjunctura istorică din anul 1940 prin ocuparea Basarabiei de către Uniunea Sovietică a făcut ca acest teritoriu să fie dezmembrat. În marea parte a provinciei românești a fost creată RSS Moldovenească, iar partea nordul Bucovinei și partea de sud – Bugeacul, au fost desprinse de la Basarabia istorică și incluse în RSS Ucraineană.

Această realitate a făcut ca o parte din documentele datate cu anii 1918-1940 (perioada administrației românești) să se afle în arhivele de stat ale Ucrainei (majoritatea în Arhiva de Stat din Ismail / КУ „Измаильский архив"). Aşadar, pentru definitivarea studiului nostru, în perioada 12-27 martie 2018 am efectuat o vizită de cercetare la Arhiva de Stat din Ismail, Ucraina. Fondurile arhivei conțin majoritatea documentelor pentru studierea județelor Cetatea Albă și Ismail din perioada interbelică (documente administrative, ale prefecturilor, despre starea economico-socială, a educației, religiei, demografie, asistența medicală, salubritate ș.a.). Nemijlocit

la subiectul nostru de cercetare sunt două fonduri. Fondul nr. 152 – Fondul Direcției Sanitare a Prefecturii Județului Cetatea Albă. Inițial, până în 1951 în fondul dat avea 2731 dosare, însă în urma multiplelor „expertize științifice și de apreciere a importanței practice" au fost eliminate dosare din fond, pentru ca la 1 ianuarie 1991 numărul dosarelor să fie doar de 779 dosare. Fondul nr. 281 – este Fondul Direcției Sanitare a Prefecturii Județul Ismail în inventarul întocmit la 8 august 1951 avea 181 de dosare, pentru ca până în prezent să fie păstrate 116 dosare după ce unele au fost eliminate printr-o decizie din noiembrie 1962. Fondurile sus-menționate și dosarele disponibile (păstrate) au fost obiectul cercetării în vizita de studiu întocmită la Ismail.